

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

Briselē, 2023. gada 17. maijā
(OR. en)

2023/0051 (COD)

PE-CONS 19/23

POLCOM 67
COEST 259
CODEC 633

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem, kuri papildina tirdzniecības koncesijas, kas Ukrainas ražojumiem piemērojamas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2023/...**

(... gada ...)

**par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem,
kuri papildina tirdzniecības koncesijas, kas Ukrainas ražojumiem piemērojamas
saskaņā ar Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību
un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses,
un Ukrainu, no otras puses**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru¹,

¹ Eiropas Parlamenta 2023. gada 9. maija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes ... lēmums.

tā kā:

- (1) Asociācijas nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses¹ (“Asociācijas nolīgums”), veido pamatu attiecībām starp Savienību un Ukrainu. Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2014/668/ES² Asociācijas nolīguma IV sadaļa, kas attiecas uz tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītiem jautājumiem, provizoriski tika piemērota no 2016. gada 1. janvāra, un tā stājās spēkā 2017. gada 1. septembrī pēc tam, kad to bija ratificējušas visas dalībvalstis.
- (2) Asociācijas nolīgums pauž Asociācijas nolīguma Pušu (“Puses”) vēlmi stiprināt un paplašināt attiecības vērienīgā un inovatīvā veidā, veicināt un panākt pakāpenisku ekonomisko integrāciju un to darīt saskaņā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Pušu dalības Pasaulē Tirdzniecības organizācijā.

¹ OV L 161, 29.5.2014., 3. lpp.

² Padomes Lēmums 2014/668/ES (2014. gada 23. jūnijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses, attiecībā uz nolīguma III sadaļu (izņemot noteikumus par attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kas kā darba ņēmēji likumīgi nodarbināti otras puses teritorijā) un IV, V, VI un VII sadaļu, kā arī saistītajiem pielikumiem un protokoliem (OV L 278, 20.9.2014., 1. lpp.).

- (3) Asociācijas nolīguma 25. pants paredz, ka, ievērojot 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (“*GATT* 1994”) XXIV pantu, pakāpeniski tiek izveidota brīvās tirdzniecības zona starp Pusēm. Šajā nolūkā Asociācijas nolīguma 29. pants paredz muitas nodokļu pakāpenisku atcelšanu saskaņā ar tajā iekļautajiem sarakstiem un iespēju paātrināt un paplašināt šādas atcelšanas darbības jomu. Asociācijas nolīguma 48. pants paredz, ka, pirms starp Pusēm tiek piemēroti antidempinga pasākumi, ir jāņem vērā sabiedrības intereses.
- (4) Kopš 2022. gada 24. februāra īstenotais neprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir būtiski negatīvi ietekmējis Ukrainas spēju tirgoties ar pārējo pasauli, gan tāpēc, ka ir iznīcināta ražošanas jauda, gan arī tāpēc, ka ievērojama daļa transportlīdzekļu nav pieejama, piemēram, tādēļ, ka ir ierobežojumi un neskaidrības attiecībā uz piekļuvi Melnajai jūrai. Šādos ārkārtas apstākļos un lai mazinātu Krievijas agresijas kara pret Ukrainu radīto negatīvo ekonomisko ietekmi, ir nepieciešams paātrināt ciešāku ekonomisko attiecību veidošanu starp Savienību un Ukrainu, lai sniegtu nepārtrauktu atbalstu Ukrainas iestādēm un iedzīvotājiem. Tādēļ ir nepieciešami un lietderīgi turpināt stimulēt tirdzniecības plūsmas un muitas nodokļu tirdzniecībai starp Savienību un Ukrainu atcelšanas paātrināšanas nolūkā piešķirt visiem ražojumiem koncesijas tirdzniecības liberalizācijas pasākumu veidā.

- (5) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. panta 3. punktu Savienībai ir jānodrošina konsekvence savas ārējās darbības dažādās jomās. Atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. panta 1. punktam kopējā tirdzniecības politika ir jāīsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus.
- (6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/870¹ zaudē spēku 2023. gada 5. jūnijā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/870 (2022. gada 30. maijs) par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem, ar kuriem papildina tirdzniecības koncesijas, kas Ukrainas ražojumiem piemērojamas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses (OV L 152, 3.6.2022., 103. lpp.).

- (7) Ar šo regulu noteiktajiem tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem vajadzētu būt šādiem: i) ieviešanas cenu sistēmas piemērošanas augļiem un dārzeņiem apturēšana; ii) tarifa kvotu un iedemuitas nodokļu apturēšana; iii) atkāpjoties no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1036¹ 14. panta 1. punkta pirmās daļas, antidempinga maksājumi par šīs regulas piemērošanas laikā veiktu Ukrainas izcelsmes importu nebūtu jāiekasē nevienā brīdī, pat ne pēc šīs regulas termiņa beigām; un iv) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/478² piemērošanas pagaidu apturēšana. Ar minētajiem pasākumiem Savienība uz laiku sniegs pienācīgu ekonomisko un finansiālo atbalstu Ukrainai un skartajiem ekonomikas dalībniekiem.
- (8) Lai novērstu krāpšanu, šajā regulā paredzētie preferenciāli režīmi būtu jāpiemēro ar nosacījumu, ka Ukraina ievēro visus attiecīgos nosacījumus Asociācijas nolīgumā paredzēto priekšrocību saņemšanai, tai skaitā attiecīgo ražojumu izcelsmei piemērojamos noteikumus un ar tiem saistītās procedūras, kā arī ar nosacījumu, ka Ukraina iesaistās ciešā administratīvā sadarbībā ar Savienību, kā paredzēts Asociācijas nolīgumā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1036 (2016. gada 8. jūnijs) par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis (OV L 176, 30.6.2016., 21. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/478 (2015. gada 11. marts) par kopīgiem importa noteikumiem (OV L 83, 27.3.2015., 16. lpp.).

- (9) Ukrainai vajadzētu atturēties ieviest jaunus nodokļus vai maksājumus ar līdzvērtīgu ietekmi un jaunus kvantitatīvus ierobežojumus vai pasākumus ar līdzvērtīgu ietekmi, kā arī tai vajadzētu atturēties palielināt pašreizējos nodokļus vai maksājumus vai atturēties ieviest jebkādu citus ierobežojumus tirdzniecībai ar Savienību, ja vien tas nav skaidri pamatojams Krievijas agresijas kara kontekstā. Komisijai vajadzētu būt pilnvarām gadījumā, kad Ukraina neizpilda kādu no minētajiem nosacījumiem, uz laiku pilnībā vai daļēji apturēt ar šo regulu izveidotos preferenciālus režīmus.
- (10) Asociācijas nolīguma 2. pants cita starpā paredz, ka demokrātijas principu, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, suverenitātes un teritoriālās integritātes, robežu neaizskaramības un neatkarības principu ievērošanas veicināšana, kā arī cīņa pret masu iznīcināšanas ieroču un ar tiem saistītu materiālu izplatīšanu un to piegādes līdzekļiem ir būtiskas Asociācijas nolīguma sastāvdaļas. Turklāt Asociācijas nolīguma 3. pantā ir noteikts, ka tiesiskums, laba pārvaldība, cīņa pret korupciju, cīņa pret starptautiska mēroga organizētās noziedzības un terorisma dažādām izpausmēm, ilgtspējīgas izaugsmes sekmēšana un efektīvas daudzpusējās attiecības ir īpaši svarīgi faktori, kas veicina Pušu attiecības. Ir lietderīgi, tāpat kā saskaņā ar citiem Savienības noslēgtajiem asociācijas nolīgumiem, ieviest iespēju uz laiku apturēt ar šo regulu izveidotos preferenciālus režīmus gadījumā, ja Ukraina neievēro Asociācijas nolīguma vispārējos principus.

- (11) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai uz laiku apturēt 1. panta 1. punktā paredzēto preferenciālo režīmu, ja vairs netiek ievēroti nosacījumi, lai varētu izmantot preferenciālo režīmu un lai ieviestu aizsardzības pasākumus gadījumos, kad līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu Savienības tirgus nelabvēlīgi ietekmē imports saskaņā ar šo regulu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹.
- (12) Ņemot vērā novērtējumu, ko Komisija veic saistībā ar šīs regulas ietekmes regulāru uzraudzību un kas uzsākts vai nu pēc pienācīgi pamatota dalībvalsts pieprasījuma, vai pēc Komisijas pašas iniciatīvas, ir jāparedz iespēja atkārtoti ieviest muitas nodokļus, ko citādi saskaņā ar Asociācijas nolīgumu piemēro tādu ražojumu importam, uz kuriem attiecas šīs regulas darbības joma un kuri nelabvēlīgi ietekmē līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu tirgu Savienībā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (13) Komisijas gada ziņojumā par to, kā tiek īstenota padziļinātā un visaptverošā brīvās tirdzniecības zona, kas ir Asociācijas nolīguma neatņemama daļa, būtu jāiekļauj rūpīgs šajā regulā noteikto tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas novērtējums.
- (14) Ņemot vērā steidzamību, kas saistīta ar situāciju, kuru radījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, tiek uzskatīts par lietderīgu piemērot izņēmumu attiecībā uz astoņu nedēļu laikposmu, kas paredzēts LES, LESD un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam pievienotā Protokola Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā 4. pantā.
- (15) Ņemot vērā ekonomikas situācijas steidzamību Ukrainā un Regulas (ES) 2022/870 darbības termiņa beigas 2023. gada 5. jūnijā, šai regulai būtu jāstājas spēkā 2023. gada 6. jūnijā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Tirdzniecības liberalizācijas pasākumi

1. Tiek ieviesti šādi preferenciāli režīmi:
 - a) ieviešanas cenu sistēmas piemērošanu aptur attiecībā uz ražojumiem, kuriem tā tiek piemērota, kā norādīts Asociācijas nolīguma I pielikuma A daļā. Minēto ražojumu importam nepiemēro muitas nodokļus;
 - b) aptur visas Asociācijas nolīguma I pielikuma A daļā noteiktās tarifa kvotas, un ražojumus, uz kuriem attiecas minētās kvotas, no Ukrainas Savienībā ļauj ievest bez muitas nodokļu piemērošanas.
2. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2016/1036 14. panta 1. punkta pirmās daļas, antidempinga maksājumus par šīs regulas piemērošanas laikā veiktu Ukrainas izcelsmes importu neiekasē nevienā brīdī, pat ne pēc šīs regulas termiņa beigām.
3. Uz laiku aptur Regulas (ES) 2015/478 piemērošanu Ukrainas izcelsmes importam.

2. pants

Nosacījumi preferenču režīmu piešķiršanai

Preferenciālus režīmus, kas noteikti 1. panta 1. punktā, piešķir ar šādiem nosacījumiem:

- a) atbilstība Asociācijas nolīgumā noteiktajiem ražojumu izcelsmes noteikumiem un ar tiem saistītajām procedūrām;
- b) Ukraina atturas ieviest jaunus nodokļus vai maksājumus ar līdzvērtīgu ietekmi un jaunus kvantitatīvus ierobežojumus vai pasākumus ar līdzvērtīgu ietekmi attiecībā uz importu, kura izcelsme ir Savienībā, palielināt pašreizējos nodokļus vai maksājumus vai ieviest jebkādu citus ierobežojumus tirdzniecībai ar Savienību, tostarp diskriminējošus iekšējus administratīvus pasākumus, ja vien tas nav skaidri pamatojams kara apstākļu dēļ; un
- c) Ukraina ievēro demokrātijas principus, cilvēktiesības un pamatbrīvības, un tiesiskuma principu, kā arī īsteno pastāvīgus un konsekventus centienus korupcijas un nelikumīgu darbību apkarošanai, kā paredzēts Asociācijas nolīguma 2., 3. un 22. pantā.

3. pants

Pagaidu apturēšana

1. Ja Komisija uzskata, ka ir pietiekami pierādījumi tam, ka Ukraina neievēro šīs regulas 2. pantā izklāstītos nosacījumus, tā var ar īstenošanas aktu pilnībā vai daļēji apturēt 1. panta 1. punktā noteiktos preferenciālus režīmus. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 5. panta 3. punktā.
2. Ja dalībvalsts pieprasa Komisijai apturēt kādu no preferenciāliem režīmiem, jo Ukraina nav ievērojusi 2. panta b) apakšpunktā izklāstītos nosacījumus, Komisija četru mēnešu laikā pēc šāda pieprasījuma saņemšanas iesniedz pamatotu atzinumu par to, vai apgalvojums, ka Ukraina neievēro nosacījumus, ir pamatots. Ja Komisija secina, ka apgalvojums ir pamatots, tā sāk šā panta 1. punktā minēto procedūru.

4. pants

Paātrināts aizsardzības mehānisms

1. Ja Ukrainas izcelsmes ražojumu importē saskaņā ar nosacījumiem, kas nelabvēlīgi ietekmē līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu tirgu Savienībā, Komisija jebkurā laikā ar īstenošanas aktu var atkārtoti ieviest muitas nodokļus, kas citādi saskaņā ar Asociācijas nolīgumu piemērojami minētā ražojuma importam. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 5. panta 3. punktā.

Muitas nodokļus, kas citādi piemērojami saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, var atkārtoti ieviest uz tik ilgu laiku, cik nepieciešams, lai neitralizētu nelabvēlīgo ietekmi uz līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu tirgu Savienībā.

2. Komisija regulāri uzrauga šīs regulas ietekmi, ņemot vērā informāciju par to ražojumu eksportu, importu, cenām Savienības tirgū un ražošanu Savienībā, uz kuriem attiecas tirdzniecības liberalizācijas pasākumi saskaņā ar 1. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

Sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas, Komisija reizi divos mēnešos informē dalībvalstis par regulārās uzraudzības rezultātiem.

3. Komisija veic novērtējumu par stāvokli Savienības tirgū attiecībā uz līdzīgiem vai tieši konkurējošiem ražojumiem, lai atkārtoti ieviestu muitas nodokļus. Minēto novērtējumu sāk:
- a) pēc dalībvalsts pienācīgi pamatota pieprasījuma, kurā iekļauti pietiekami *prima facie* pierādījumi, kas minētajai dalībvalstij ir pamatoti pieejami saskaņā ar 4. punktu, par importu, kas nelabvēlīgi ietekmē tirgu, kā minēts 1. punktā, vai
 - b) pēc savas iniciatīvas pēc tam, kad Komisijai ir kļuvis skaidrs, ka pastāv pietiekami *prima facie* pierādījumi par importu, kas nelabvēlīgi ietekmē tirgu, kā minēts 1. punktā.

Pirmajā daļā minēto novērtējumu pabeidz trīs mēnešu laikā pēc tā uzsākšanas.

4. Veicot novērtējumu saskaņā ar 3. punktu, Komisija ņem vērā visas attiecīgās tirgus norises, tostarp attiecīgā importa ietekmi uz līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu stāvokli Savienības tirgū. Minētajā novērtējumā ņem vērā tādus faktorus kā:
- a) attiecīgā ražojuma importa no Ukrainas pieauguma temps un apjoms absolūtā un relatīvā izteiksmē;

- b) attiecīgā importa ietekme uz Savienības ražošanu un cenām, vienlaikus ņemot vērā importa attīstību no citiem avotiem.

Šis saraksts nav izsmeļošs, un arī citi būtiski faktori var tikt ņemti vērā.

5. Ja 3. punktā minētā novērtējuma rezultātā Komisija uzskata, ka līdzīgu vai tieši konkurējošu ražojumu Savienības tirgus ir nelabvēlīgi ietekmēts, un plāno atkārtoti ieviest muitas nodokļus, tā publicē paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kurā paziņo par tādu muitas nodokļu atkārtotu ieviešanu, kas citādi būtu piemērojami saskaņā ar Asociācijas nolīgumu par minētā ražojuma importu. Paziņojumā sniedz paātrinātā novērtējuma galveno rezultātu kopsavilkumu un norāda termiņu, kurā ieinteresētās personas var rakstiski iesniegt savu viedokli. Šāds termiņš nepārsniedz 10 dienas no paziņojuma publicēšanas dienas.
6. Ja izņēmuma apstākļu dēļ ir vajadzīga tūlītēja rīcība, Komisija, neievērojot 5. punktā minēto procedūru un pēc tam, kad tā ir informējusi ar Regulas (ES) 2015/478 3. panta 1. punktu izveidoto Aizsardzības pasākumu komiteju, var veikt visus vajadzīgos preventīvos pasākumus.

5. pants
Komiteju procedūra

1. Attiecībā uz šīs regulas 3. panta 1. punktu Komisijai palīdz Muitas kodeksa komiteja, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013¹ 285. panta 1. punktu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Attiecībā uz šīs regulas 4. panta 1. punktu Komisijai palīdz Aizsardzības pasākumu komiteja, kas izveidota ar Regulas (ES) 2015/478 3. panta 1. punktu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

6. pants

Tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas novērtējums

Komisijas gada ziņojumā par padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas īstenošanu iekļauj šajā regulā noteikto tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas rūpīgu novērtējumu un, ciktāl tas ir piemēroti, iekļauj novērtējumu par minēto pasākumu sociālo ietekmi Ukrainā un Savienībā. Komisijas tīmekļa vietnē dara pieejamu un reizi mēnesī atjaunina informāciju par ražojumu importu, kas veikts saskaņā ar 1. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

7. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā 2023. gada 6. jūnijā.

Šo regulu piemēro līdz 2024. gada 5. jūnijam.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

....

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*